

ضرورت دفاع از فلسطین و راههای حمایت از آن از دیدگاه شهید مطهری

اعظم فوادیان- طلبه سطح چهار رشته کلام اسلامی، همکار پژوهشی
مدرسه علمیه تخصصی فاطمه الزهرا علیها السلام سمنان، شماره
تماس ۰۹۱۹۴۳۱۲۵۸۵

چکیده :

سرزمین فلسطین از دوران صدر اسلام، به مدت بیش از ۱۳ قرن (جز قریب يك سده که تحت تاخت و تاز صلیبیان صهیونی صفت قرار داشت) همواره در اختیار مسلمین بود و پیروان همه‌ی فرق و ادیان در کنار مسلمانان، بی هیچ مانع و مشکلی، در کمال آرامش زندگی می‌کردند.

متأسفانه با دسیسه‌ها و توطئه‌هایی در عرصه‌ی جهانی در مسیر اشغال سرزمین اسلامی مهاجمان یهود به فلسطین تهاجم و یورش برده و تاکنون صدها هزار مسلمان فلسطینی به طرز وحشیانه‌ای به خاک و خون کشیده و یا از آن سرزمین اخراج و آواره شدند . چون صهیون خود راقوم و نژاد برتر می داند و اگر با او مبارزه و مخالفت نشود فکر تصرف تمام کشورهای اسلامی را دارد. از این رو مسلمانان باید با تاسی ازائمه معصومین با تجاوز و ظلم مبارزه کرده و از حق مظلوم فلسطین دفاع کنند. از این رو مقاله به شیوه توصیفی و روش کتابخانه ای به بررسی ضرورت دفاع از فلسطین و راههای حمایت از آن از دیدگاه شهید مطهری پرداخته و به این نتیجه دست یافته که عامل اصلی دفاع از فلسطین آیات مربوط به دفاع و جهاد است اگر چیزی از مال یا جان یا سرزمین و یا اموری که برای مسلمین محترم است مورد حمله دشمن قرار گیرد، در اینجا بر عموم مسلمین اعم از زن و مرد و آزاد و غیر آزاد واجب است که در این جهاد شرکت کنند و اگر به کسی ظلم شود بر انسان واجب است که ظلم ظالم را دفع کند و باید

مسلمانان با اتحاد خود حامی و پشتیبان مردم مظلوم فلسطین، در همه ی عرصه های مالی و معنوی و تبیین و تبلیغ مسأله ی فلسطین و آرمان آزادی قدس شریف باشند .

کلیدواژه : دفاع، فلسطین، حمایت، مظلوم، صهیونیسم

مقدمه :

سرزمین فلسطین از دوران صدر اسلام، به مدت بیش از ۱۳ قرن (جز قریب يك سده كه تحت تاخت و تاز صلیبیان صهیونی صفت قرار داشت) همواره در اختیار مسلمین بود و پیروان همه ی فرق و ادیان در کنار مسلمانان، بی هیچ مانع و مشکلی، در کمال آرامش زندگی می کردند. اما حدود يك قرن و نیم پیش، زمزمه ها، دسیسه ها و توطئه هایی در عرصه ی جهانی در مسیر اشغال این سرزمین اسلامی شکل و نضج گرفت تا آن گاه كه منجر به جنگ جهانی اول و تلاشی امپراتوری عثمانی و اشغال فلسطین توسط قوای متفقین و لشكر انگلیس، تحت فرماندهی يك ژنرال یهودی به نام «آلبنی»، با همکاری و مساعدت گسترده ی لژیون به اصطلاح عرب، تحت فرماندهی «فیصل بن شریف حسین» با هدایت سازمان های مخفی و پشت پرده ی ماسونی - صهیونی گردید. جامعه ی اتفاق ملل لایحه ی قیمومیت فلسطین از سوی انگلستان را تصویب کرد و یکی از وزیران یهودی کابینه ی بریتانیا به نام هربرت سموئیل به عنوان کمیسر عالی سرزمین اسلامی فلسطین منصوب و به آن منطقه اعزام شد. با این زمینه سازی ها، اشغال تدریجی فلسطین از سوی اشغالگران صهیونیست از يك سو و انتقال و کوچ گسترده ی یهودی های ممالك مختلف جهان به فلسطین از سوی دیگر، سرعت و شدت یافت.

در سال ۱۹۴۷ م / ۱۳۲۶ ش، مجمع عمومی سازمان ملل با هدف ایجاد دو دولت یهودی و فلسطینی، قطع نامه ی ۱۸۱ را تصویب و سرزمین فلسطین را به دو منطقه ی یهودی و عربی تقسیم کرد. به دنبال این تحرکات در ماه مه ۱۹۴۸ م / اردیبهشت ۱۳۲۷ ش، تأسیس رژیم نامشروع «اسرائیل» از سوی بن گوریون یکی از رهبران صهیونیسم، به طور علنی و رسمی اعلام شد. این رژیم تازه تأسیس یافته فوراً از سوی آمریکا، انگلستان، شوروی و چندی بعد سازمان ملل متحد، به رسمیت شناخته شد.

از آغاز ا ولین تهاجم و یورش مهاجمان یهود به فلسطین، تاکنون صدها هزار مسلمان فلسطینی به طرز وحشیانه‌ای به خاک و خون کشیده شده و یا از آن سرزمین اخراج و آواره شده‌اند. کشتار وحشتناک کودکان و زنان و دختران دهکده‌ی فلسطینی دیر یاسین و مردم بی دفاع کفر قاسم، صبرا و شتیلا و ... تنها نمونه‌هایی از جنایات اشغال‌گران در این سرزمین است، زیرا در اولین تهاجم و تقابل رژیم صهیونیستی با کشورهای عربی در سال ۱۹۴۸ م / ۱۳۲۷ ش، مهاجمان یهود قریب پانصد شهر، روستا و آبادی فلسطینی را منهدم و با خاک یکسان نمودند و از نقشه‌ی جغرافیا محو کردند و قریب یک میلیون فلسطینی را قتل عام و یا از آن سرزمین اخراج و آواره و راهی کشورها و ممالک عربی هم جوار ساختند. (تقی پور، ص ۳)

با توجه به اینکه صهیون نژادی است که خود را برتر از نژادهای دیگر می داند و به تصرف خاک فلسطین خود را محدود نمی کند و اگر مسلمانان مقابله با افکار و عملیاتش نکنند پا را فراتر نهاده و به تصرف و تجاوز تمام سرزمینهای اسلامی مبادرت کرده و به مردم آن سرزمین ظلم می کنند چیزی که هیچ کدام از امامان معصوم آن را بر نمی تابند چون اصل اساسی در اسلام و قرآن مبارزه با ظالم و متجاوز است چنان که شهید مطهری در کتاب سیری در سیره ائمه به آن اشاره دارند «سازش با ظلم هیچ زمانی و در هیچ مکانی و به هیچ شکلی جایز نیست، اما شکل مبارزه ممکن است فرق کند. ممکن است مبارزه علنی باشد، ممکن است مخفیانه و زیر پرده و در استتار باشد. تاریخ ائمه اطهار عموما حکایت می‌کند که همیشه در حال مبارزه بوده‌اند. اگر می‌گویند مبارزه در حال تقیه [مقصود سکون و بی تحرکی نیست]. " تقیه " از ماده " وقی " است، مثل تقوا که از ماده " وقی " است. تقیه معنایش این است: در یک شکل مخفیانه‌ای، در یک حالت استتاری از خود دفاع کردن، و به عبارت دیگر سپر به کار بردن، هر چه بیشتر زدن و هر چه کمتر خوردن، نه دست از مبارزه برداشتن، حاشا و کلا. روی این حساب است که ما می‌بینیم همه ائمه اطهار این افتخار را آری این افتخار را - دارند که در زمان خودشان با هیچ خلیفه جوری سازش نکردند و همیشه در حال مبارزه بودند. شما امروز بعد از هزار و سیصد سال

- و بیش از هزار و سیصد سال، یا برای بعضی از ائمه اندکی کمتر: هزار و دویست و پنجاه سال، هزار و دویست و شصت سال، هزار و دویست و هفتاد سال - می‌بینید خلفایی نظیر عبدالملک مروان از قبل از عبدالملک مروان تا عبدالملک مروان، اولاد عبدالملک، پسر عموهای عبدالملک، بنی العباس، منصور دوانیقی، ابوالعباس سفاح، هارون الرشید، مأمون و متوکل از بد نام ترین افراد تاریخند. در میان ما شیعه‌ها که قضیه بسیار روشن است، حتی در میان اهل تسنن، اینها لجنمال شده‌اند. کی اینها را لجنمال کرده است؟ اگر مقاومت ائمه اطهار در مقابل اینها نبود، و اگر نبود که آنها فسقها و انحرافهای آنان را بر ملا می‌کردند و غاصب بودن و نالایق بودن آنها را به مردم گوشزد می‌نمودند، آری اگر این موضوع نبود، امروز ما هارون و مخصوصا مأمون را در ردیف قدیسین می‌شمردیم. اگر ائمه، باطن مأمون را آشکار نمی‌کردند و وی را معرفی کامل نمی‌نمودند، مسلم او یکی از قهرمانان بزرگ علم و دین در دنیا تلقی می‌شد. » (مطهری ، ۱۳۸۸ ، صص ۱۵۱-۱۵۲)

وظیفه مسلمانان باتاسی از ائمه در مقابل صهیونیسم این است که، ظالم و متجاوز را به جهانیان بشناسانند و با او مبارزه کنند و از مظلوم دفاع و حمایت کنند از این رو این مقاله برآن شده به شیوه توصیفی و تحلیلی به بررسی ضرورت دفاع از فلسطین و راههای حمایت از آن از دیدگاه شهید مطهری پردازد و به این سوال پاسخ دهد که دفاع از فلسطین از دیدگاه شهید مطهری چه ضرورتی دارد؟ و چه راههایی برای حمایت از فلسطین از دیدگاه شهید مطهری وجود دارد؟

رد کردن ادله های اشغال فلسطین توسط صهیونیسم توسط شهید مطهری

دلایل و توجیهات صهیونیستها در اشغال فلسطین این است که مدعیانند این سرزمین چند هزار سال پیش متعلق به قوم بنی اسرائیل بوده و صهیونیستهای امروز به عنوان وارثان آنها حق دارند که با هر وسیله و شیوه، این خطه را از وجود اعراب مسلمان خالی کنند و آن را به تصرف خود درآورند.

استاد شهید مرتضی مطهری با بیانی مستدل، منطقی، تاریخی، حقوقی و در عین حال بسیار کوتاه و زیبا در پاسخ به ادعای موهوم یهود، ثابت می‌نمایند که فلسطین متعلق به این جماعت نبوده و زندگی چند ده ساله‌ی قوم بنی اسرائیل، آن هم در چند هزار سال قبل، نه فقط حقی نمی‌آفریند که خود به خود خط بطلانی است بر ادعای موهوم و توجیهات دروغین صهیونیان؛ پاسخ شهید مطهری در این باره چنین است:

«گذشته از جنبه‌ی اسلامی، فلسطین چه تاریخچه‌ای دارد؟ قضیه‌ی فلسطین مربوط به دولتی از د ولت‌های اسلامی هم نیست؛ مربوط به يك ملت است، ملتی که او را به زور از خانه‌اش بیرون کرده‌اند. تاریخچه‌ی فلسطین چیست؟ مدعی هستند که سه هزار سال پیش، دو نفر از ما [بنی اسرائیل] (داود و سلیمان) برای مدت موقتی در آن جا سلطنت کرده‌اند. تاریخ را بخوانید؛ در تمام این مدت دو سه هزار ساله، چه زمانی بوده است که سرزمین فلسطین به یهود تعلق داشته است؟ چه هنگام بوده است که بیش تر سرزمین فلسطین از آن یهود با شد؟ آیا بیش تر سرزمین فلسطین از آن ملت یهود است؟ قبل از اسلام هم مال آن ها نبود، بعد از اسلام هم مال آن ها نبود. روزی که مسلمین فلسطین را فتح کردند، فلسطین در اختیار مسیحی ها بود نه در اختیار یهودی ها و اتفاقاً مسیحی ها با مسلمین صلح کردند، یکی از موارد که در صلح نامه گنجانند این بود که شما یهود را در این جا راه ندهید. گفتند ما با شما زندگی می‌کنیم ولی با یهود زندگی نمی‌کنیم. چه طور شد که يك دفعه نام وطن یهودی به خود گرفت؟» (مطهری، ۱۳۸۲، ج ۱۷، ص ۲۸۸)

موضوع مهم دیگری که شهید مطهری بر آن تأکید داشتند، عدم ارتباط نژادی بسیاری از یهودی‌های جهان با قوم بنی اسرائیل است:

«صهیونیست‌ها یعنی یهودیانی که ده ها قرن بود در گوشه‌های دیگر دنیا زندگی می کردند و از نژادهای دیگر بودند. من خودم فکر می‌کردم که یهودیان موجود، همه از نسل اسرائیل‌اند. حالا می‌بینیم تاریخ تشکیك می‌کند؛ می‌گوید این حرف دروغ ست. بسیاری از یهودی‌ها اصلاً از نسل اسرائیل نیستند؛ جامع مشترکشان فقط مذهب است و

برای یک ملت قطعاً امری مشروع است. پس در صورتی که یک قوم بخواهند، استقلال قوم دیگری را بگیرند و آنها را تحت قیومیت خودشان قرار بدهند و این ملت بخواهد، از استقلال خودش دفاع کند و دست به اسلحه ببرد، کاری مشروع و بلکه ممدوح و قابل تحسین انجام داده است.

پس دفاع از حیات، دفاع از مال و ثروت و سرزمین، دفاع از استقلال، دفاع از ناموس، همه اینها دفاع هایی است مشروع. کسی تردید نمی کند که در این موارد دفاع جایز است.

جنگی که به عنوان دفاع باشد نه تنها بد نیست، بسیار هم خوب است و جز ضرورت های حیات بشر است، که قرآن کریم هم به این مطلب تصریح می کند که «وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ» (بقره: آیه ۲۵۱) یا جای دیگر می فرماید: «وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهْذَمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ» (حج: آیه ۴۰)، تا اینجا راهمه تقریباً قبول دارند که مقدس ترین جنگها جنگی است که به عنوان دفاع از حقوق انسانیت صورت گرفته است نه اینکه فقط دفاع از حقوق فردی یا ملی باشد. (مطهری، ۱۳۹۲، صص ۱۹۳-۱۹۱)

۴. جهاد در راه دفاع از جان، خانه و آزادی

علاوه بر جهاد ابتدایی، مورد دوم جهاد آن جایی است که حوزه اسلام مورد حمله دشمن قرار گرفته؛ یعنی جنبه دفاع دارد، به این معنا که دشمن یا قصد دارد بر بلاد اسلامی استیلا پیدا کند و همه یا قسمتی از سرزمین های اسلامی را اشغال کند، یا قصد استیلای بر زمینها را ندارد، قصد استیلای بر افراد را دارد و می خواهد بیاید یک عده افراد را اسیر کند و ببرد، یا حمله کرده و می خواهد اموال مسلمین را به شکلی برباید (یا به شکل شبیخون زدن یا به شکلی که امروز می آیند منابع و معادن و غیره را می برند که به زور می خواهند بگیرند و ببرند) و یا می خواهد به حریم و حرم مسلمین، به نوامیس مسلمین، به اولاد و ذریه مسلمین تجاوز کند. بالاخره اگر چیزی از مال یا جان یا سرزمین و یا اموری که برای مسلمین محترم است مورد حمله دشمن قرار گیرد، در اینجا بر عموم مسلمین اعم از زن و مرد و آزاد و غیر آزاد واجب است که در این جهاد شرکت کنند.

و در این جهاد اذن امام یا منصوب از ناحیه امام شرط نیست. آنچه که عرض می‌کنم عین عبارت فقهاست، عبارت محقق وشهید ثانی است که من دارم برای شما ترجمه اش را می‌گویم. محقق کتابی دارد به نام شرایع که از متون مسلمة فقه شیعه است وشهید ثانی آن را شرح کرده به نام مسالک الافهام که بسیار شرح خوبی است، وشهید ثانی هم از اکابر وبزرگان تقریباً درجه اول شیعه است. در این مورد می‌گویند که اجازه امام شرط نیست. تقریباً نظیر همین وضعی که الان اسرائیل به وجود آورده که سرزمین مسلمین را اشغال کرده است. در اینجا بر مسلمین اعم از زن و مرد، آزاد و غیر آزاد و دور و نزدیک واجب است در این جهاد که اسمش دفاع است شرکت کنند و هیچ موقوف به اذن امام نیست. می‌گوییم «اعم از دور و نزدیک» چون شهید ثانی می‌گوید: «وَلَا يَخْتَصُّ بِمَنْ قَصَدُوهُ مِنَ الْمُسْلِمِينَ بَلْ يَجِبُ عَلَى مَنْ عَلِمَ بِالْحَالِ النَّهْضُ إِذَا لَمْ يَعْلَمْ قُدْرَةَ الْمُقْصُودِينَ عَلَى الْمُقَاوَمَةِ»، (عاملی ج۳، ص۸) این جهاد به افرادی که سرزمینشان، مالشان، جانشان، ناموسشان مورد تجاوز قرار گرفته اختصاص ندارد، بلکه بر هر مسلمانی که اطلاع پیدا کند واجب است مگر اینکه بداند که آنها خودشان کافی هستند، خودشان دفاع می‌کنند، یعنی قدرت دشمن ضعیف است و قدرت آنها قوی است و نیازی ندارند، و الا اگر بداند نیاز به وجود او هست واجب است و هر چه که نزدیکتر به آنها باشند واجبتر است یعنی وجوب موکد می‌شود.» (مطهری، ۱۳۸۸، صص ۵۹-۵۸)

مبارزه برای آزادی فلسطین و دفاع از خود و خانه از مبارزه‌ای به پشتوانه ملیت، عربیت و گرایش‌های سوسیالیستی به مبارزه به پشتوانه جهاد اسلامی تبدیل شده است. یاسر عرفات یا به قول فلسطینی‌ها ابوعمار مبارزی بود که از لحاظ ایدئولوژی ملی‌گرا و سوسیالیست عربی محسوب می‌شد. مصالحه و مذاکره او با اسرائیل در پیمان اسلو و کمپدیوید ۲ حجت موجهی است برای هر کسی که فکر می‌کند اسرائیل درکی از صلح دارد. ابوعمار که پس از سال‌ها مبارزه سلاحش را زمین گذاشت و پرچمش را برای صلح بالا برد و همراه اسحاق رابین، جایزه صلح نوبل را هم دریافت کرد وقتی با زیاده‌خواهی‌های اسرائیل در برابر گذشت او از حقوق مسلم‌شان مواجه شد، ضمن اعلام شکست مذاکرات سه‌بار گفت الجهاد الجهاد

الجهاد. البته اسرائیلی‌ها ابتدا حصرش کردند و بعد نیز دست به ترور بیولوژیک عرفات زدند تا از سر راه برداشته شود. اگر کسی هشتگ نه به جنگ می‌زند یا حماس و اسرائیل را دو طرف مقصر ماجرا قرار می‌دهد، اول تاریخ بخواند و بعد از آن با خودش فکر کند هیچ جنگ و تجاوزی بدون تعیین و تنبیه متجاوز و اشغالگر پایان نخواهد یافت. همه کسانی که ژست انسان‌گرایی و بی‌طرفی گرفته‌اند نه در نام نه در عنوان و جایگاه و نه در دانش به گرد پای ژان پل ساتر، فیلسوف اگزیستانس قرن بیستم نمی‌رسند. (<http://fdn.ir/87586> ، 14/2/1403 ، 23:00)

نتیجه:

تصرف غاصبانه‌ی صهیونیزم مخصوص فلسطین نیست. اگر بتوانند باز هم این تجاوز و این توسعه طلبی را ادامه خواهند داد. امروز شرایط دنیا برای آنان آماده نیست. صبر می‌کنند، وقتی که احساس کردند شرایط آماده است، تجاوز را باز هم ادامه خواهند داد. شهید مطهری پس از اشاره به ددمنشی‌های اشغالگران علیه ملت مسلمان فلسطین، اصول، مبانی، ریشه و منشاء اصلی این جنایات صهیونیست‌ها در سرزمین‌های اشغالی را، تعلیمات یهودی دانسته است و ایشان در این شرایط کمک و مساعدت به ملت فلسطین را واجب و در ردیف واجباتی مثل نماز و روزه می‌شمردند، به همان میزان تبیین و تبلیغ مسأله‌ی فلسطین و آرمان آزادی قدس شریف و قبله‌ی اول مسلمانان را به منظور آگاه سازی جوامع اسلامی نسبت به عمق و گستره‌ی خطری که از ناحیه‌ی صهیونیسم، جهان اسلام را مورد تهدید قرار داده، نیز جزو واجبات می‌دانستند

از دیدگاه شهید مطهری، باید مسلمانان با اتحاد خود به پشتیبانی و حمایت مردم فلسطین با ترغیب مسلمانان و تحریک غیرت اسلامی آنها به دفاع مشروع، دفاع از حیات، دفاع از مال و ثروت و سرزمین، دفاع از استقلال، دفاع از ناموس مبادرت کنند و برای دفع تجاوز و ظلم صهیونیسم به جهاد با آنان اقدام نمایند.

فهرست منابع:

- * نهج البلاغه، سید رضی، ترجمه‌ی محمد دشتی، ۱۳۸۲، قم، چاپ ۱۱، نشر اسلام، تحقیقاتی امیر المؤمنین.
۱. کستلر آرتور، خزران، مترجم: محمد علی موحد، انتشارات خوارزمی، چاپ دوم، ۱۳۷۵.
  ۲. .... مجموعه آثار استاد شهید مطهری، ج ۱۷، چاپ ششم، ناشر صدرا، تهران: ۱۳۸۲.
  ۳. .... آزادی انسان، بی‌چا، بینش مطهر، تهران: ۱۳۹۲.
  ۴. .... حماسه حسینی، ج ۱، چاپ پنجاه و هشتم، صدرا، تهران: ۱۳۸۷.
  ۵. .... سیری در سیره ائمه اطهار، چاپ صدرا، تهران: ۱۳۸۸.
  ۶. .... انسان در قرآن، چاپ سی و دوم، تهران: صدرا، ۱۳۷۵.
  ۷. .... پانزده گفتار، چاپ دهم، تهران: صدرا، ۱۳۸۰.
  ۸. .... بررسی اجمالی نهضت‌های اسلامی در صد ساله اخیر، پاگ سی و پنجم، تهران: صدرا، ۱۳۶۶.
  ۹. .... آشنایی با قرآن، ج ۳، چاپ هفتم، تهران: صدرا، ۱۳۷۳.
  ۱۰. عاملی جُبَعی، زین‌الدین بن علی بن احمد معروف به شهید ثانی، مسالك الأفهام إلى تنقيح شرائع الإسلام، الناشر: مؤسسة المعارف الإسلامية، بی‌جا، بی‌تا.
  ۱۱. کتاب مقدس تورات «عهد عتیق و عهد جدید»، لندن، سفر تثنیه، باب ۲۰، ۱۹۰۴ میلادی.
  ۱۲. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ترجمه محمد باقر کمره ای، ج ۲، قم: اسوه، ۱۳۷۵.
  ۱۳. کردی، علی، استاد شهید به روایت اسناد، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، چاپ ۲، ۱۳۸۳، مقاله:

۱. محمد تقی تقی‌پور، "مسأله ی فلسطین و مقتضیات زمان
ما براساس اندیشه هاس استاد شهید مطهری".

سایت:

۱. <http://fdn.ir/87586> ، 14/2/1403 ، 23:00

۲. مربوط به :بیانات در خطبه‌های نماز عید فطر -
۰۱/۱۲/۱۳۷۴